

# Klimagass-utslipp: Kalver og biler er ikke det samme!

DEBATT: Utslipp er utslipp, men det er feil å likestille biologiske og fossile utslipp.

Oppdatert: 27.mar.2019 10:23

Publisert: 27.mar.2019 10:15

Sveinung Svebestad Styreleder, Felleskjøpet Rogaland Agder SA

En liten slektning var på besøk hos en bonde jeg kjenner. Han koste med kalvene i fjøset – og sa så: «For en fin kalv, men vet du, denne forurensar mer enn åtte biler!»

Nå må noen våge å si at vi er i ferd med å bli lurt. For nå har vi endt opp med å likestille biologiske og fossile utslipp.

## Hovedårsaken til klimaendringene

Klimaendring og opphopingen av klimagasser i atmosfæren er primært forårsaket av fossile utslipp, forsterket av avskoging, utslipp av industrigasser og økte metanutslipp. Fossilt karbon som har vært lagret i millioner av år, brennes og frigis i løpet av et par hundreår. Det er den egentlige årsaken.

Biologiske prosesser frigjør også klimagasser, men de gjør det i et kretsløp. Det har de alltid gjort, og det vil de fortsette å gjøre i all framtid. Karbonet bindes i plantene gjennom fotosyntesen, for så å frigjøres når det enten fordøyes, brennes eller råtner.

## Ikke nytt karbon fra landbruket

Om en buss går på biodiesel eller på vanlig diesel, slipper den ut like store mengder CO<sub>2</sub>. Forskjellen er at vanlig diesel tilfører atmosfæren en ekstra mengde CO<sub>2</sub>, mens biodiesel resirkulerer karbon som plantene har bundet opp fra atmosfæren. Biodieselen kommer fra en fornybar ressurs og blir dermed nulltet ut i klimaregnskapet. Biodrivstoff og bioenergi er produsert fra planter som har bundet opp karbonet gjennom fotosyntesen.

## Klimaregnskapet forvirrer

Det merkelige er at hvis plantene derimot brukes som fôr til husdyr, da blir ting plutselig annerledes. Det samme skjer, plantene binder opp karbon og husdyra slipper ut karbon på samme måte som bussen som går på biodiesel. Men utslippet fra husdyra blir belastet klimaregnskapet. På den måten, og av en eller annen merkelig grunn, ender korn brukt til dyrefôr med å være skadelig for klimaet, mens korn brukt til biodrivstoff er positivt for klimaet.

Både mat, fôr og bioenergi er fornybar energi som anvendes til ulike formål. Er det mer fullverdig å bruke kornet til drivstoff enn til mat? Selvsagt ikke. Men slik en setter opp klimaregnskapet, skapes det en forestilling om at biodrivstoff er klimapositivt og

matproduksjon er klimabelastende. Dette er ikke logisk. Dette er ikke klokt. Mat må vi ha, og mat binder like mye karbon som den tilfører atmosfæren.

## Logiske brister som narrer oss

Når det skapes slike logiske brister, skapes det til slutt et inntrykk av at fornybar biologisk produksjon er like skadelig, eller mer skadelig enn fossile utslipp fra olje, kull og gass, som beviselig er primærårsaken til klimaendringene. Vi narrer oss selv og skaper falske sannheter uten å se det.

Landbruket må, som alle andre næringer og samfunnsområder, bidra i klimakampen. Vi må fjerne det meste av fossile innsatsfaktorer i produksjonen. Vi kan og skal forbedre våre driftsformer og gjøre dem mer karboneffektive. Presisjonsgjødsling som reduserer lystgass, oppsamling av møkk for å lage biogass, fôr som i vesentlig grad reduserer metanutslipp, samt avl og planteforedling, for å nevne noe. Det skal vi gjøre ut fra et klimaperspektiv. Men faktisk enda viktigere: Vi skal gjøre det ut fra et bærekraft- og ressursperspektiv.

## Forskjellen må oppklares

Forhandlingene om en klimaavtale mellom regjeringa og landbruket må føre fram. Men vi verken kan eller oppnår noe med å se bort fra realitetene i de biologiske kretsløpene som har skapt den atmosfæren vi begynte å ødelegge da kull olje og gass ble tatt i bruk i stor skala. Det dreier seg om biologi. Klimakampen er kommet inn på et blindspor når vi ikke ser forskjellen på fossile og biologiske utslipp. Dette må det ryddes opp i.

Vi kan ikke fortsette å lære barna at kalver er mer skadelig for klimaet enn dieserbiler.

[Forsker tar til orde for å endre klimaregnskapet i landbruket](#) [Eirik Magnus Fuglestad: «Meir kjøtt og mjølk, pluss kraftige kutt i klimagass-utsleppa – går det?»](#) [NOAH: «Det trengs et grønt skifte i landbruket»](#) [Hein Berdinesen og Gunvar Mikkelsen: «Profitt veier tyngre enn naturvern»](#) [Eirik Magnus Fuglestad: «Forvaltning av dyr og jord går ikkje ihop med den industrielle logikken»](#)

Vi vil ha din mening! Send debattinnlegg til [debatt@aftenbladet.no](mailto:debatt@aftenbladet.no) Maks 3500 tegn, inkl. mellomrom